

BJÓRLAND
öldreifing

Umsögn um drög að frumvarpi til breytinga á áfengislögum (75,1998).

Sala á framleiðslustað og í vefverslunum.

Það er gleðiefni að frumvarp um þessar mikilvægu og löngu tímabæru breytingar sé formlega komið á borð ríkisstjórnarinnar og á þingmálaskrá. Breytingar á lögum þessum munu jafna stöðu íslenskra smábrugghúsa gagnvart brugghúsum á alþjóðlegum markaði, ekki síst á EFTA svæðinu.

Bjórland styður breytingar þær sem lagðar eru til en þó með nokkrum fyrirvörum. Hér að neðan er útlitun á athugasemdum Bjórlands, grein fyrir grein.

Athugasemdir

Í 1. og 2. gr. eru lagðar til breytingar á 3. og 4. gr. áfengislaga sem leiða af því sem lagt er til í frumvarpinu að heimilt verði að veita einstaklingum og lögaðilum leyfi til smásölu á áfengi í vefverslun og á framleiðslustað.

Eins og staðan er má með löglegu móti fá heimsendan bjór eða annað áfengi. Skilyrðin eru einföld: Sendingaraðilinn má ekki vera íslenskur einstaklingur eða lögaðili. Þetta skekkir stöðu íslenskra einstaklinga og lögaðila í áfengisframleiðslu tilfinnanlega. Þessi grein mun styrkja stöðu þessara aðila.

Þess má þó geta að skilyrðin sem sett eru síðar í frumvarpinu eru einungis til þess fallin að jafna stöðu tiltekinna brugghúsa gegn erlendum aðilum. Það er einungis hliðrun á óréttlætinu sem núgildandi löggjöf felur í sér, en þó þannig að það styrki þá aðila sem mest þurfa á breytttri löggjöf að halda.

Í 4. gr. er lagt til að bætt verði við áfengislög grein um vefverslunarleyfi, 9. gr. a, sem veiti leyfishafa heimild til að selja áfengi í smásölu í gegnum vefverslun. [...] Sótt skal um leyfi til sýslumanns og þarf umsækjandi að uppfylla skilyrði og kröfur 5. gr. áfengislaga.

Þetta felur ekki í sér breyttar kröfur til einstaklinga og lögaðila sem vilja stofna vefverslanir, en 5. gr. laganna mun taka breytingum sem skekkja stöðu tiltekinna brugghúsa meir en rök eru fyrir. Sjá neðar í skjalinu.

Afhending áfengis sem selt er á grundvelli vefverslunarleyfisins skal einungis fara fram á milli kl. 8.00 að morgni og 21.00 að kvöldi.

Hvaðan þessi tímasetning kemur er óljóst. Þjónustuaðila sem sinna heimsendingum, hvort sem er Pósturinn, TVG eða aðrir, hafa haft þann háttinn á um árabíl að heimsendingar eiga sér stað á milli 17:00 og 22:00. Það er erfitt að sjá hvaða rök gefa tilefni til að binda áfengisafhendingu við 21:00 frekar en 22:00.

Í ljósi þess að afhending áfengis mun almennt séð ekki fara fram á starfsstöð leyfishafans er lagt til að gerðar verði strangari kröfur til sönnunar á aldri viðtakanda en gert er í 18. gr. áfengisлага. Afhending áfengis á grundvelli leyfisins má einungis fara fram ef viðtakandi sannar með skilríki með mynd eða á annan fullnægjandi hátt að hann sé orðinn 20 ára, þ.m.t. með rafrænum hætti sé þess kostur. Felur þetta í sér að neytandi þarf í öllum tilvikum að sanna aldur sinn þegar afhending áfengis fer fram á grundvelli leyfisins. Skiptir í því sambandi engu máli hvort leyfishafinn eða undirverktaki, þ.e. afhendingaraðili á hans vegum á borð við pósthjónustu, afhendi áfengið. Brot gegn þessu ákvæði kann bæði að leiða til þess að leyfishafinn verði áminntur eða sviptur leyfi sínu og enn fremur að sá aðili sem afhenti vöruna baki sér refsiaþbyrgð í samræmi við 18. og 27. gr. áfengisлага.

Þjórland tekur heilshugar undir þetta en við sjáum ástæðu til að spyrja af hverju Vínbúðin þurfi ekki að fylgja jafn ströngum fyrirmælum? Alltaf ætti að sanna aldur á sannanlegan hátt, hvort sem áfengið er afhent hjá vínbúðinni, hjá brugghúsum eða í heimsendingu.

Framleiðslusöluleyfi má veita handhafa framleiðsluleyfis sem framleiðir ekki meira en 500.000 lítra af áfengi á almanaksári.

Hér er eins og horft sé framhjá skilgreiningum samtaka handverksbrugghúsa um hvað handverksbrugghús og/eða smáframleiðendur eru. Sé ætlunin að styðja við handverksbrugghús er ágætt að útiloka ekki t.d. Kalda frá leyfinu.

Þegar út í það er farið þá er þetta einmitt eitt dæmi um það hvar lagabreytingartillagan færir óréttlæti núgildandi fyrirkomulags bara til, fremur en að afnema það. Heilt yfir ætti það sama að ganga yfir öll brugghús, en ekki bara sum sem skilgreind eru af einhverskonar handahófi.

Handhafa framleiðsluleyfis er einungis heimilt að selja áfengt öl sem inniheldur ekki meira en 12% af hreinum vínanda að rúmmáli og er gerjað úr möltuðu eða ómöltuðu korni

Það er óljóst hvaðan þessi tala, 12%, er tekin. Skilningur laganna á léttu og sterku áfengi er að áfengi sem er 21% vínandi að rúmmáli teljist til sterks áfengis, en allt þar undir sé létt áfengi (6. gr. 96/1995). Þessi tala er ekki rökstudd í frumvarpinu og virðist bara til þess gerð að útiloka án ástæðu. Ef binda ætti sölu áfengis frá brugghúsum og í vefsölu við tiltekna áfengisprósentu væri eðlilegast að nýta núgildandi skilgreiningar, nú eða breyta þeim.

Heilt yfir þá má geta þess að í dag er löglegt að kaupa sterkt áfengi, svo sem Whiskey eða Vodka, í heimsendingu, svo fremi sem seljandi er erlendur einstaklingur eða lögaðili. Enn og aftur horfum við því á hliðrun óréttlætisins fremur en lausn þess.

Þá er vísað til þess í frumvarpinu að hið áfenga öl skuli gerjað úr möltuðu eða ómöltuðu korni og er það m.a. gert til þess að eyða öllum vafa um að áfengir gosdrykkir, t.d. síderar, falla ekki undir söluheimildir leyfisins.

Hvers vegna leyfið til sölu á framleiðslustað eða í vefverslun er bundið við drykki sem gerjaðir eru úr möltuðu eða ómöltuðu korni er óljóst. Þessi skilgreining virðist, líkt og aðrar í frumvarpinu, vera úr lausu lofti gripin og til þess fallin að útiloka ákveðnar tegundir og/eða framleiðendur að ástæðulausu. Þess misskilnings gætir enn fremur að síder sé áfengur gosdrykkur. Síder er það ekki frekar en bjór. Hvort tveggja eru drykkir sem kolsýrast með náttúrulegum (og/eða með innspýtingu kolsýru) hætti. Þessi skilgreining myndi einnig útiloka mjöð og berjavín sem eru framleidd t.d. af Öldur og OG Natura. Ef einhverja skilgreiningu um notkun hráefna ætti að beita þá væri hugsanlega einna helst hægt að binda leyfið við vörur sem framleiddar eru úr náttúrulegum hráefnum, s.s. eplum, perum eða öðrum ávöxtum í tilfelli síders, hunangs í tilfelli mjaðar o.s.frv.

Heilt yfir má þess einnig geta að löglegt er að kaupa síder/mjöð og fá sent heim, svo fremi sem seljandinn er ekki íslenskur einstaklingur eða lögaðili. Hliðrun óréttlætis en ekki lausn.

Bjórland er fyrirtæki sem sérhæfir sig í sölu á íslensku handverksöli (bjorland.is)

f.h. Bjórlands

Þórgnýr Thoroddsen

thorgnyr@bjorland.is, 7700502